

Ukraina

1. Informacje ogólne.

1.1. Położenie geograficzne, ludność, obszar, stolica, języki urzędowe.

Położenie geograficzne: Ukraina położona jest we wschodniej części kontynentu europejskiego, na wybrzeżu Mórz Czarnego i Azowskiego. Graniczy z Polską, Słowacją, Węgrami, Rumunią, Mołdawią, Federacją Rosyjską i Białorusią. Przeważająca część kraju znajduje się na obszarze Niziny Wschodnioeuropejskiej. Góry – Karpaty Ukraińskie (z najwyższym szczytem Howerlą – 2061 m n.p.m.) w południowo-zachodniej części kraju i Góry Krymskie zajmują jedynie 5% powierzchni kraju. Najważniejsze ukraińskie rzeki to Dniepr (1121 km – odcinek na obszarze Ukrainy) i Dniestr (925 km – jw.).

Ludność: Według stanu na 1 października 2010 r. liczba ludności Ukrainy wynosiła 45.822,2 tys. osób, co oznacza, że od początku 2010 r. zmniejszyła się o 140,7 tys. Od kilkunastu lat liczba ludności Ukrainy systematycznie maleje (w 1993 r. Ukrainę zamieszkiwało ponad 52,2 mln osób), przede wszystkim za sprawą ujemnego przyrostu naturalnego. Średnia oczekiwana długość życia wynosi 63,8 roku w przypadku mężczyzn i 74,9 roku w przypadku kobiet. Dzieci i młodzież w wieku do 24 lat stanowią 28,4% populacji, natomiast osoby w wieku powyżej 65 roku życia – 15,7%. Prawie 69% ludności mieszka w miastach.

Według powszechnego spisu ludności, który miał miejsce w 2001 r., narodowość ukraińską zadeklarowało 77,8% społeczeństwa. Najważniejsze mniejszości narodowe to: Rosjanie – 17,3%, Białorusini – 0,6%, Mołdawianie – 0,5%, Tatarzy Krymscy – 0,5%, Bułgarzy – 0,4%, Węgrzy, Rumuni i Polacy – po 0,3%.

Obszar: Ukraina jest drugim, co do wielkości (po Rosji) państwem europejskim – jej powierzchnia wynosi 603,5 tys. km².

Stolica: Stolicą Ukrainy jest Kijów, liczący 2,7 mln mieszkańców. Pozostałe największe miasta to Charków (1,46 mln), Dniepropietrowsk (1,04 mln), Odessa (1 mln) i Donieck (988 tys.).

Języki urzędowe: Językiem urzędowym jest ukraiński. Według danych spisu powszechnego z 2001 r. język ukraiński za język ojczysty uznawało 67,5% społeczeństwa, natomiast język rosyjski 29,6%. Język rosyjski jest w powszechnym użyciu (poza zachodnią częścią kraju).

1.2. Warunki klimatyczne.

Klimat jest umiarkowanie kontynentalny, na południowym wybrzeżu Półwyspu Krymskiego zbliżony do śródziemnomorskiego. Średnie temperatury w Kijowie wynoszą -7,5 °C w styczniu i 20,9 °C w lipcu.

1.3. Główne bogactwa naturalne.

Najważniejsze bogactwa naturalne Ukrainy to rudy żelaza (występujące głównie we wschodniej Ukrainie w rejonie m. Krzywy Róg), węgiel kamienny (zlokalizowany przede wszystkim w Zagłębiu Donieckim w południowo-wschodniej części kraju), rudy manganu (jedne z największych zasobów na świecie, znajdujące się w południowo-centralnej części Ukrainy, w rejonie m. Nikopol), a także gaz ziemny, ropa naftowa (których wydobycie pozwala na pokrycie około 20-30% krajowego zapotrzebowania), siarka, grafit, rudy tytanu, rudy magnezu, potas, sól kamienna, kaolin, rudy niklu i magnezu. Ważnym bogactwem naturalnym są też zajmujące ponad połowę obszaru kraju niezwykle żyzne gleby – czarnoziemy (aż 40% światowych zasobów czarnoziemów znajduje się na Ukrainie).

Ukraina

1.4. System walutowy, kurs i wymiana.

Walutą Ukrainy od 1996 r. jest hrywna (skrót UAH, skrót ukraiński грн.) równa 100 kopiejkom. Oficjalny kurs ukraińskiej waluty wobec dolara amerykańskiego, publikowany przez Narodowy Bank Ukrainy, wynosił na koniec roku 2009 7,985 UAH/USD, co oznaczało osłabienie hrywny w ciągu ubiegłego roku o 3,7%. Na koniec września 2010 r. oficjalny kurs hrywny wobec dolara wynosił 7,914 UAH (7,938 UAH na koniec listopada 2010).

1.5. Religia.

Brak jest oficjalnych danych dotyczących struktury wyznaniowej na Ukrainie. Z badań ankietowych prowadzonych przez niezależne ośrodki wynika, że jako wierzący deklaruje się około $\frac{3}{4}$ ukraińskiego społeczeństwa, a jako regularnie praktykujący – ok. 35-40%. Wśród wierzących zdecydowanie dominują wyznawcy prawosławia. Są oni skupieni w kilkunastu wspólnotach wyznaniowych, z których zdecydowanie najważniejsze to Ukraiński Kościół Prawosławny Patriarchatu Kijowskiego (z którym identyfikuje się około 30% ukraińskiego społeczeństwa) oraz Ukraiński Kościół Prawosławny Patriarchatu Moskiewskiego (do którego przynależność deklaruje około 20% mieszkańców Ukrainy). Pozostałe ważniejsze wyznania to Ukraiński Kościół Greckokatolicki i Ukraiński Autokefaliczny Kościół Prawosławny. Szacuje się, że rzymscy katolicy i protestanci stanowią po około 1%. Wśród wyznań niechrześcijańskich najważniejszą, choć nieliczną grupą są muzułmanie, reprezentowani głównie przez Tatarów Krymskich.

1.6. Infrastruktura transportowa.

Na granicy Polski i Ukrainy funkcjonuje 12 przejść granicznych – sześć drogowych: Dorohusk-Jahodyn, Zosin-Ustiług, Hrebenne-Rawa Ruska, Korczowa-Krakowec, Medyka-Szeginie, Krościenko-Stariawa, oraz sześć kolejowych: Dorohusk-Jahodyn, Hrubieszów-Włodzimierz Wołyński, Hrebenne-Rawa Ruska, Werchrata-Rawa Ruska, Przemyśl-Mostyska, Krościenko-Chyrów. Sieć dróg i połączeń kolejowych jest dobrze rozwinięta, choć w wielu przypadkach wymaga modernizacji.

Największe znaczenie w połączeniach międzynarodowych ma lotnisko Boryspol w Kijowie. Lotnisko Kijów-Żuliany oraz porty w Odessie, Charkowie, Dniepropietrowsku, Doniecku, Lwowie, Zaporozżu, Iwano-frankowsku, Krzywym Rogu, Użhorodzie, Mariupolu, Czerniowcach, Symferopolu, Łuzańsku i Równem, choć mają status międzynarodowych, odgrywają rolę głównie w ruchu krajowym.

Najważniejsze ukraińskie porty morskie na Morzu Czarnym to Odessa, Iljiczewsk, Piwdenny, Biłhorod Dniestrowski, Mikołajów, Oczaków, Chersoń, Skadowsk, Eupatoria i Teodozja, na Morzu Azowskim: Mariupol, Berdiańsk i Kercz, a na Dunaju: Izmań, Kilija i Reni.

1.7. Obowiązek wizowy.

Obywatele RP wjeżdżający na terytorium Ukrainy są zwolnieni z obowiązku posiadania wizy – wystarczającym dokumentem jest ważny paszport. Przy przekroczeniu granicy wydawany jest dokument rejestracyjny, uprawniający do pobytu na Ukrainie do 90 dni (który należy zachować i przedstawić w momencie wyjazdu). Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach ruchu osobowego z dnia 30 lipca 2003 r. daje możliwość przebywania obywatelom Polski na terytorium Ukrainy bez konieczności posiadania wizy do 90 dni w ciągu sześciu miesięcy (z możliwością pobytu kolejnych 90 dni w okresie następnych sześciu miesięcy). Termin ten jest liczony od dnia pierwszego wjazdu na Ukrainę.

Ukraina

W przypadku pobytów dłuższych obywatele RP mogą ubiegać się w miejscowych oddziałach wiz i rejestracji na Ukrainie o wizę pobytową lub zezwolenie na pobyt czasowy.

1.8. Wykaz świąt państwowych.

- a) Nowy Rok – 1 stycznia
- b) Boże Narodzenie (prawosławne) – 7 stycznia
- c) Międzynarodowy Dzień Kobiet – 8 marca
- d) Wielkanoc – święto ruchome, wg kalendarza juliańskiego
- e) Święto Pracy – 1-2 maja
- f) Dzień Zwycięstwa – 9 maja
- g) Święto Trójcy – święto ruchome, 50 dni po Wielkanocy
- h) Dzień Konstytucji Ukrainy – 28 czerwca
- i) Dzień Niepodległości Ukrainy – 24 sierpnia

W przypadku, gdy święto państwowe przypada w sobotę lub niedzielę, to automatycznie dzień wolny od pracy przenoszony jest na poniedziałek.